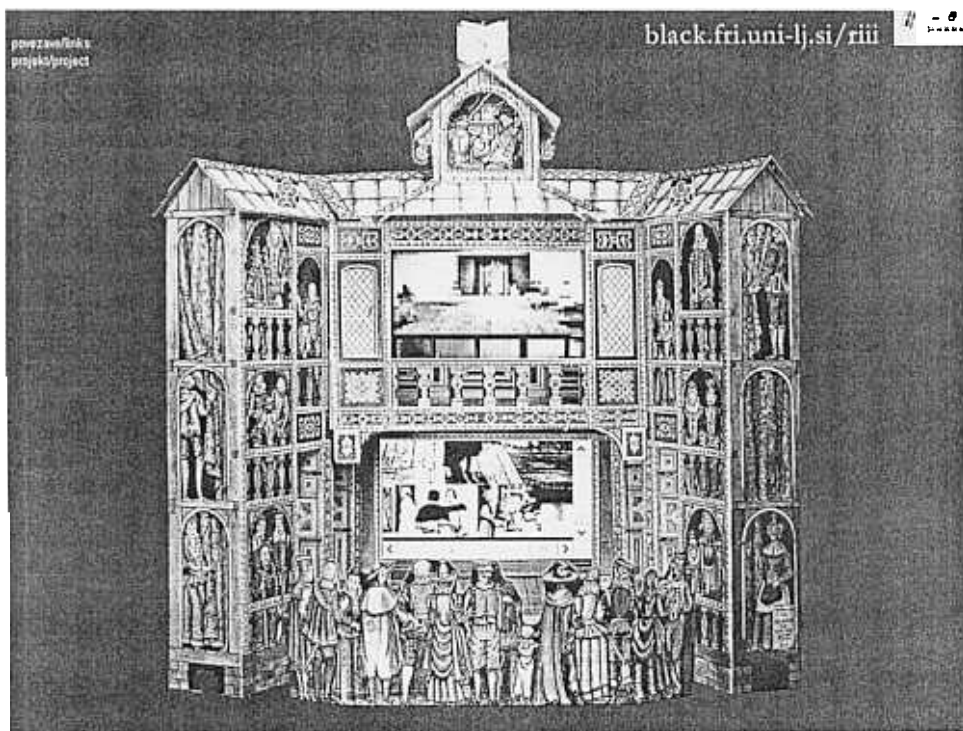

Narvika Bovcon,
Aleš Vaupotič

Medijska umetnost prebiva v temi

Kot pravi Boris Groys, je muzealizacija – postavitve v galerijo – v primeru medijske umetnosti problem. Če razstava moderne umetnosti kot zbirka predpostavlja svetel prostor galerije, kamor so postavljeni posamezni eksponati, pa medijska umetnost prebiva v temi (npr. kot videoprojekcija). Posledica tega premika je izziv postavljalcem razstav s področja novih medijev, ki ne morejo več kopiciti estetskih objektov v beli sobi, ampak morajo sproti odkrivati ustrežnejše načine postavitve.

Vzporedno z otvoritvijo festivala Štajerska je sen in neposredno po dogodkih v Gradcu kot evropski prestolnici kulture 2003 je v galeriji Forum Stadtpark v okviru sodelovanja pobratenih mest Gradec in Maribor svojo dosedanjo umetniško delovanje predstavila produkcijska skupina ArtNetLab, ki že pet let redno deluje in predstavlja svoje delo med drugim na Mednarodnem festivalu računalniških umetnosti v Mariboru. Ob razstavi *Friendly Fire* v Gradcu je bil natisnjen tudi katalog.

ArtNetLab je zasnovan kot intermedijska skupina, ki se vsako leto znova konstituira iz podiplomskih in dodiplomskih študentov videa in novih medijev na Akademiji za likovno umetnost pod mentorstvom prof. Sreča Dragana v sodelovanju s Fakulteto za računalništvo in informatiko, kjer pod mentorstvom prof. dr. Franca Soline deluje Laboratorij za računalniški vid. Umetniški projekti, izdelani kot intermedijske instalacije, se lahko na konceptualni in pogosto tudi na tehnološko-izvedbeni ravni primerjajo s konkurenčnimi izdelki sodobne svetovne produkcije, predstavljenimi npr. na Ars Electronici v Linzu.

Produkcijska skupina ArtNetLab je hkrati študijsko okolje, iz katerega so izšli vsi pomembnejši mladi slovenski medijski umetniki. Dušan Bučar z odmevnim projektom pametne, prek WAP protokola krmiljene kuhinje, tandem Eclipse z mednarodno prepoznavnimi interaktivnimi performansi, Dominik Križan kot video in medijski umetnik z izrazito avtorsko poetiko. Tehnološko zahteven in napreden projekt *15 sekund slave* je samostojno izvedel Laboratorij za računalniški vid (idejni vodja projekta Franc Solina) kot interaktivno instalacijo s pametno nadzorno kamero. Naj omenimo le še Žigo Kariža, ki je letos predstavljal Slovenijo na Beneškem bienalu, v okviru bienalske študentske

sekcije pa so na razstavi Vivere Venezia 2 s skupnim projektom *Friedhof Laguna* nastopili tudi Narvika Bovcon, Gašper Jemec in Aleš Vaupotič.

Kot pravi Boris Groys, je muzealizacija – postavitve v galerijo – v primeru medijske umetnosti problem. Če razstava moderne umetnosti kot zbirka predpostavlja svetel prostor galerije, kamor so postavljeni posamezni eksponati, pa medijska umetnost prebiva v temi (npr. kot videoprojekcija). Posledica tega premika je izziv postavljalcem razstav s področja novih medijev, ki ne morejo več kopiciti estetskih objektov v beli sobi, ampak morajo sproti odkrivati ustrežnejše načine postavitve. V Gradcu je ArtNetLab kot instalacija koloniziral teritorij galerije skozi tri vstope: jama s projekcijami v kleti (Gašper Jemec, Sylva Smejkalová: *Where Do We Begin*), mrežni »kokpit« v pritličju, ki ga je naseljevalo več projektov različnih umetnikov – pa tudi sam *Kokpit* kot avtorska instalacija Dušana Bučarja je gostoval v sobi, namenjeni gostujočim tujim umetnikom v Gradcu in arhivu njihovih del –, medtem ko je bilo v prvem nadstropju mogoče videti glavni del razstavne postavitve. Vzpon po stopnicah je zabeležila pametna slika (Franc Solina, Peter Peer, Borut Batagelj, Samo Juvan: *15 sekund slave*), ki je v svoj okvir ujela obiskovalce ter jih razstavila v realnem času na računalniškem ekranu ter kot digitalne grafike, zapise s prejšnjih razstav.

Osrednja razstavna soba je bila prav tako naseljena s trojnimi vstopom. Obiskovalec galerije je stopil na trajektorij ogleda razstave najprej skozi socialni kontekst treh videostrebrov, ki so z videotrakovi govorili o našem vsakodnevnom političnem kontekstu, ki se vzpostavlja na eni strani skozi medijska poročila o svetovnem dogajanju (predvsem o kriznih žariščih), na drugi strani pa še bolj neposredno v družbeni razdelitvi moči na podlagi razlikovanja med spoloma (politični angažma feminizma). Drugo vozlišče gledalčevega trajektorija skozi galerijo so sestavljali interaktivni medmrežni projekti (med njimi *Videomaker* Arven Šakti Kralj in Boštjana Lapažneta – interaktivni izdelovalnik videa – ter *VideoSpace* Narvike Bovcon in Aleša Vaupotiča – tridimenzionalni virtualni umetniški arhiv) vključno z dokumentacijo ArtNetLabove večletne produkcije umetniško kodiranih spletnih strani (<http://black.fri.uni-lj.si/>). Tretje vozlišče sta zamejili interaktivni instalaciji, ki tematizirata vdor nadzornih kamer in lokalizacijskih tehnologij v življenje posameznika – *Igra Ane Zadnik* ter *Bančni rop* Nike Oblak in Primoža Novaka – ter nakupovalni voziček kodirane transfuzijske krvi skupine Kitch Art. Na otvoritvi je galerija Forum Stadtpark žarčila tudi navzven v Mestni park s projekcijo izbranih videov, nastalih na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost.

Razstava skupine ArtNetLab v Forum Stadtparku, Gradec, 19.–26. 9. 2003.